

M á s o l a t

Hirosik

Az 1921-es pártszakadás után Landler Jenő, Hirosik János és én voltunk a magyarországi mozgalom kérdéseinek lebonyolításával megbizva. Még működésünk elején - nem tudom, hogy 21 végén vagy 22 elején - Hirosik jelentette a bizottságnak, hogy a bécsi szovjet felderítő szervezet vezetője azzal a kéréssel fordult hozzá, hogy a magyarországi illegális mozgalom néhány emberét bocsássa az ő rendelkezésükre, illetőleg intézkedjék, hogy egyesek, illegális pártmunkájuk mellett, ilyen tevékenységet is fejtsenek ki. Hirosik ezt az ajánlatot a leghatározottabban visszautasította azzal az indokolással, hogy a kettős tevékenység csak korrumpálhatja és kompromittálhatja a kommunista illegális mozgalmat Magyarországon. Hirosik álláspontját Landler is és én is a magunkévá tettük és ezzel, azt hittük, hogy a kérdés végleg lekerült a napirendről.

Néhány évvel később /mindenesetre a KMP 1925-i kongresszusa után/ egy Rosenfeld nevű elvtárs, akiről tudtuk, hogy egyrészt a GPU funkcionáriusa, másrészt, hogy Kun Béla bizaalmas embere és akarátának a maga szervezetében engedelmes végrehajtója, a következő kérdéssel fordult Landler elvtárhoz: Moszkvában letartóztatottak egy magyar munkást /nevére már nem tudok emlékezni/, aki tagja volt a magyar illegális mozgalomnak és ugyanakkor kémiszolgálatokat teljesített mind a Szovjetunióknak, mind a kisantant-államnak. Az illető vallomásából állítólag kiderült, hogy ezt a tevékenységet Hirosik megbízásából végezte. Ezért a moszkvai szervezet Hirosik kihallgatását szükségesnek tartja és a Moszkvába vezénylés elintézését Landler elvtársra óhajtja bízni. Landler, aki kitűnően ismerte a Kun-Rosenfeld kapcsolatokat és tevékenységeket, előadta neki a való tényállást, azzal a végkövetkeztetéssel, hogy semmi ok sincs ilyen körülmények között Hirosik elvtárs Moszkvába vezénylésére. Ezután többször jártak részben orosz, részben magyar elvtársak ez ügyben Landlerhez. /Én csak Münnich Ferenc küldetésére emlékszem./ Landler mindig kereken megtagadta a kivezénylést.

A huszas évek második felében Hirosik Berlinbe költözött és Landler halála után nem érezte magát többé biztonságban ilyen követelésekkel szemben. Ő is nagyon jól tudta, hogy egy ilyen kivézés halálos ítéletet vagy a legjobb esetben hosszú börtönbüntetést jelent. Etekintetben bő tapasztalataink voltak Kun Béla ilyen irányu tevékenységéről. Ez az állandóan veszélyeztetett helyzet hozta létre, hogy Hirosik elvtárs Berlinben lassan kiszorult a kommunista mozgalomból.

Budapest, 1968. augusztus 28.

Lukács György